Voorstel aan de Landelijke Vergadering Nederlands Gereformeerde Kerken

Zorg voor beroepbaar gestelde kandidaten

Achtergrond
De Regio Utrecht neemt relatief veel examens af in het kader van de beroepbaarstelling. Ieder jaar kan zij een aantal kandidaten toestemming geven zich aan de kerken te presenteren. Niet in alle gevallen leidt dit onmiddellijk tot een beroep. Het komt voor dat kandidaten meer dan een jaar beroepbaar zijn. Uiteraard zal dit aanleiding zijn tot overwegingen bij de kandidaat: kan het zijn dat niet het predikantschap in de NGK voor mij ligt, maar een andere weg? Zo'n proces is niet gemakkelijk voor iemand die jarenlang heeft toegeleefd naar de beroepbaarstelling en daarvoor vaak schepen achter zich heeft verbrand. Zo iemand moet in gesprek met de Here en met zichzelf.
Ook voor de regio is zo'n situatie reden tot bezinning. Hoewel geen sprake is van formele verantwoordelijkheid voor de begeleiding van kandidaten voelt de regio zich wel betrokken bij hun situatie. Het is vanuit deze betrokkenheid dat de regio zich tot de LV wendt. De insteek is daarbij, dat de kerken minder vrijblijvend omgaan met kandidaten waarover geoordeeld is dat zij beschikken over gaven om met vrucht een Nederlands Gereformeerde Kerk te dienen als predikant. Het respect ten opzichte van die gaven van de Here brengt mee, dat de kerken meer doen dan afwachten of een verbintenis tussen een gemeente en een kandidaat tot stand komt.

Wat kunnen de kerken meer doen dan afwachten?
Er zijn verschillende situaties waarin de kerken een rol op zich kunnen nemen.

- Vacante kerken hebben mogelijk niet altijd voldoende zicht op de kwaliteiten van een kandidaat, waardoor ze de kandidaat voor hun gemeente niet geschikt achten.
- Het kan ook gebeuren dat kandidaten niet alle mogelijkheden benutten om in contact te komen met vacante kerken of dat het 'op beroep preken' niet goed verloopt, bijvoorbeeld omdat de kandidaat zich niet bewust is van het referentiekader van de gemeente. Sommige kandidaten beschikken wellicht niet over de gave zich goed te presenteren in kennismakingsgesprekken, waarin de eerste indruk bepalend kan zijn.
- Het kan voorkomen dat een kandidaat ook na jaren geen beroep ontvangt. Dit betekent niet persé dat de kerken het oordeel van de regio over de motivatie en geschiktheid niet delen. Er kan sprake zijn van een overschot aan kandidaten, of van kandidaten met een bepaald profiel. De kerken moeten erkennen dat een zorgvuldig beleid meebrengt dat zij een goede begeleiding geeft aan personen die geïnvesteerd hebben in de kerken en waarin de kerken ook zelf hebben geïnvesteerd in de vorm van opleiding, begeleiding en examinering.

Overwegingen
De regio overweegt het volgende.

- De erkenning dat de kerken ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben, betekent niet het overnemen van verantwoordelijkheden van de andere betrokkenen. Allereerst is er de verantwoordelijkheid van de kandidaat zelf, die zich goed moet presenteren, zich goed moeten laten begeleiden en, als er geen beroep komt, de ogen open moet hebben voor andere mogelijkheden. Uiteraard heeft de kerk waarvan de kandidaat lid is een pastorale verantwoordelijkheid die intact blijft. Vacante kerken dienen in volle vrijheid beslissingen te kunnen nemen over hun beroepingswerk. Het is niet wenselijk dat er een 'winkel' komt die de verantwoordelijkheid op zich neemt kandidaten te slijten en de eventuele winkeldochters op andere paden te loodsen. Wel is het wenselijk dat er een advies- en informatiepunt komt waar kandidaten en gemeenten gebruik van kunnen maken. Het is vrijblijvend, in zoverre dat het gebruik maken van de diensten op basis van vrijwilligheid plaats heeft en dat het benutten van adviezen en informatie voor rekening van de betrokkenen blijft. Deze vrijblijvendheid betekent echter niet dat zorgvuldigheid en betrouwbaarheid niet van het grootste belang zijn. Dit omvat

ook zorgvuldige omgang met de privacy van kandidaten en met de belangen van gemeenten.

- Verstandige omgang met beroepbare kandidaten is vanzelfsprekend binnen een goed functionerend kerkverband. Duidelijk moet echter zijn dat psychologische begeleiding, aanvullende opleiding en training en 'outplacement' niet door de kerken aangeboden kunnen worden, al kunnen zij deze vormen van hulp wel aan kandidaten adviseren.
- Het is niet goed de zorg voor beroepbare kandidaten per regio te organiseren. Er zou dan een te directe relatie kunnen ontstaan met de toelatingsexamens. Landelijke organisatie biedt ook meer mogelijkheden om een goede kwaliteit van dienstverlening te organiseren.
- Het is goed dat het advies- en informatiepunt zonodig de TSB kan consulteren, indien men daar een goed beeld heeft van de competenties van de kandidaat. Uiteraard is hiervoor toestemming nodig van de kandidaat.
- Het is niet goed om een landelijk advies- en informatiepunt met te hoge verwachtingen en pretenties op te zadelen. Het vrijwillige karakter en de afwezigheid van bevoegdheden brengen mee dat de verwachtingen bescheiden moeten zijn. Een evaluatie zal moeten uitwijzen of de voorgestelde invulling goede diensten bewijst.
- Er is verwantschap met het werk van de Vertrouwens- en Adviescommissie.

Voorstellen

De Regio Utrecht doet de volgende voorstellen.

- De Landelijke Vertrouwens- en adviescommissie als aanvullende opdracht mee te geven het functioneren als advies- en informatiepunt voor beroepbaargestelde kandidaten.
- Beroepbaar gestelde kandidaten en vacante gemeenten kunnen advies of informatie inwinnen bij de vertrouwenscommissie. De commissie kan naar eigen goeddunken voor haar werk mondeling of schriftelijk verzoeken informatie uit te wisselen met kerken en met beroepbaar gestelde kandidaten. Het staat aan de kerken en kandidaten vrij zo'n verzoek terzijde te leggen.
- Het gebruikmaken van gegeven adviezen en informatie door betrokkenen is niet verplicht. De commissie neemt op geen enkele wijze verantwoordelijkheden van kandidaten of gemeenten over.
- Voor de volgende Landelijke Vergadering stelt de commissie een verslag en een evaluatie op. De LV verwacht dat de commissie daarbij tevens ingaat op de wenselijkheid van verbreding van de dienstverlening.

De regio Utrecht in vergadering bijeen op 18 december 2003 te Houten,

A.J. van Helden, regioscriba